

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
22 päivänä kesäkuuta 1989 *

Asiassa 70/87,

Fédération de l'industrie de l'huilerie de la CEE (Fediol), kotipaikka Bryssel, edustajinaan asianajajat D. Ehle, U. C. Feldmann, V. Schiller, P. C. Reszel, B. Hein, Köln, prosessiosoite Luxemburgissa asianaja E. Arendtin ja asianajaja G. Harlesin toimisto, 4 avenue Marie-Thérèse,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellinen neuvonantaja Peter Gilsdorf, avustajinaan H. J. Rabe ja M. Schütte, Schön & Pflüger -asianajotoimistosta, kotipaikkoina Hampuri ja Bryssel, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Georgios Kremlis, Centre Wagner,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan 22.12.1986 tehdyn päätöksen N:o 2506 (ei julkaistu); tällä päätöksellä komissio hylkäsi kantajan valituksen, jossa se vaati yhteisöön suuntautuvaa soijakakkujen vientiä koskevien Argentiinan laittomien kauppapapojen tarkastusmenettelyn aloittamista ja joka perustui yhteisen kauppapolitiikan lujittamisesta erityisesti suojauduttaessa laittomilta kauppatavoilta 17 päivänä syyskuuta 1984 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2641/84 (EYVL L 252, s. 1) 3 artiklan 5 kohtaan,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti O. Due, jaostojen puheenjohtajat T. Koopmans, R. Joliet, T. F. O'Higgins ja F. Grévisse sekä tuomarit G. F. Mancini, C. N. Kakouris, F. A. Schockweiler, J. C. Moitinho de Almeida, G. C. Rodríguez de Iglesias ja M. Díez de Velasco,

julkisasiamies: W. Van Gerven,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies D. Louterman,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen ja 23.11.1988 pidetyn suullisen käsittelyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 7.3.1989 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Fédération de l'industrie de l'huilerie de la CEE (jäljempänä Fediol) on nostanut 6.3.1987 yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon saapuneella kannekirjelmällä ETY:n perustamissopimuksen 173 artiklan toisen kohdan nojalla kanteen, jossa kantaja vaatii 7.1.1987 kantajalle tiedoksi annetun, 22.12.1986 tehdyn komission päätöksen N:o 2506 (ei julkaistu) kumoamista. Tällä päätöksellä komissio hylkäsi kantajan valituksen, jossa se vaati yhteisöön suuntautuvaa soijakakkujen vientiä koskevien Argentiinan kauppapatojen tarkastusmenettelyn aloittamista ja joka perustui yhteisen kauppapolitiikan lujittamisesta erityisesti suojauduttaessa laittomilta kauppapatoilta 17 päivänä syyskuuta 1984 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2641/84 (EYVL L 252, s. 1) 3 artiklan 5 kohtaan.

- 2 Asetuksen N:o 2641/84, josta käytetään nimeä ”kauppapolitiikan uusi väline”, tarkoituksena on antaa komissiolle mahdollisuus vastata kolmansien maiden muihin laittomiin kauppatapoihin kuin polkumyynti ja tuet. Kyseisen asetuksen 2 artiklan 1 kohdan mukaan ”laittomina kauppatapoina pidetään kaikkia kolmansien maiden kansainvälistä kauppaa koskevia toimia, jotka eivät ole kansainvälisen oikeuden tai yleisesti hyväksytyjen sääntöjen mukaisia”.
- 3 Asetuksessa N:o 2641/84 perustetaan tällaisten kauppatapojen vastainen menettely. Menettely aloitetaan yhteisön tuottajien nimissä (3 artikla) tehdyn valituksen perusteella tai jäsenvaltion pyynnöstä (4 artikla) ja siihen kuuluu kaksi vaihetta.
- 4 Ensimmäisessä vaiheessa komissio tarkastelee: a) onko valituksessa tai pyynnössä esitetty riittävä näyttö moitittujen kauppatapojen olemassaolosta; b) ovatko nämä kauppattavat laittomia; c) onko valituksessa tai pyynnössä esitetty riittävä näyttö kauppatavoista yhteisön tuotannolle aiheutuvasta vahingosta tai yhteisön tuotantoa uhkaavasta vahingosta; d) onko tarpeen aloittaa yhteisön edun nimissä tarkastusmenettely. Jos näihin kysymyksiin vastataan myöntävästi, komissio aloittaa kyseisen menettelyn ja hankkii kaikki tarkastusta varten tarvittavat tiedot.
- 5 Toisessa vaiheessa, kun tarkastusmenettelyn tuloksena on osoitettu sekä laittoman kauppattavan olemassaolo että siitä yhteisön tuotannolle aiheutuva vahinko, komissio päättää, onko toimenpiteiden toteuttaminen tarpeen yhteisön edun nimissä. Jos näin on, komissio esittää neuvostolle asianmukaisia kauppapoliittisia toimenpiteitä aloitettuaan sitä ennen tarvittaessa muodolliset kansainväliset neuvottelumenettelyt ja riitojen ratkaisumenettelyt.
- 6 Kanteen kohteena olevassa päätöksessä on esitetty, että Fediolin valitus koski kahta Argentiinan kauppatapaa, joita valituksen tekijä luonnehti ”laittomiksi kauppatavoiksi”. Nämä ovat:
- soija-tuotteiden (pavut, öljy ja kakut) viennissä käytetyt eriytettyjen maksujen järjestelmät, joiden nojalla soijapavuille – raaka-aineena soijaöljyn ja -kakkujen valmistukseen – oli määrätty korkeammat vientimaksut kuin soijaöljylle ja -kakuille. Lisäksi maksut oli laskettu keinotekoisien, Argentiinan viranomaisten maailmanmarkkinahintoja huomioon ottamatta vahvistamien viitehintojen perusteella

- määrälliset rajoitukset soijapapujen viennille, erityisesti siten, että hallinnollisissa ohjeissa vienti on kirjattu ja keskeytetty summittaisesti.
- 7 Fediolin mukaan edellä mainitut tavat ovat aiheuttaneet vakavaa vahinkoa Euroopan öljyteollisuudelle, sillä niiden vaikutuksesta:
- soijapapujen vienti on lamaanut ja näin ollen kyseisten tuotteiden tarjonta Argentiinan markkinoilla kasvanut ja myyntihinta Argentiinan öljyteollisuudelle laskenut
 - näin ollen öljyteollisuudelle on taattu merkittäviä jauhatusmarginaaleja valmistettaessa pavuista soijaöljyä ja -kakkuja, koska kyseinen teollisuus on voinut ostaa raaka-aineen, soijapavut, maailmanmarkkinahintaa alempaan hintaan. Tämän ansiosta se on voinut korvata öljyn ja kakkujen viennin lamaanuttavat alhaiset maksut ja myydä näitä kahta tuotetta huomattavasti niiden tavanomaista hintaa ja Euroopan öljyteollisuuden tavanomaisesti pyytämää hintaa alhaisempaan hintaan.
- 8 Fediol tuki edellä esitettyä väitettä valituksessaan ja totesi, että mainittu käytäntö on tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen (jäljempänä GATT-sopimus) 3, 11 ja 23 artiklan vastainen, riippumatta siitä, tarkastellaanko kyseisiä artikloja erikseen tai yhdessä. Komissiolle 9.5.1986 esittämissään huomautuksissa Fediol katsoi, että kyseinen käytäntö on myös GATT-sopimuksen 20 ja 36 artiklan vastainen.
- 9 Kanteen kohteena olevalla päätöksellä komissio hylkäsi valituksen: a) eriytettyjen maksujen käytöstä, kieltämättä niiden olemassaoloa, sillä perusteella, ettei niiden käyttö ole kansainvälisen oikeuden niiden sääntöjen vastainen, joihin Fediol on valituksessaan vedonnut, ja b) soijapapujen viennin määrällisistä rajoituksista sillä perusteella, että valituksen tueksi ei ole esitetty minkäänlaista todistusaineistoa.
- 10 Yhteisöjen tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä kantaja ei ole esittänyt perusteita, joilla se olisi kiistänyt komission toteamuksen soijapapujen viennin määrällisiä rajoituksia koskevien todisteiden puuttumisesta. Riita koskee näin ollen yksinomaan kanteen kohteena olevassa päätöksessä eriytettyjen maksujen käytöstä annettua arviota, jonka mukaan kyseinen käytäntö ei olisi GATT-sopimuksen niiden artiklojen vastainen, joihin Fediol on viitanut.

- 11 Fediol toteaa kanteessaan, että eriytettyjen maksujen käyttö on GATT-sopimuksen 3, 11 ja 23 artiklan vastaista. Samoin se on GATT-sopimuksen 20 artiklan vastainen. Fediol vetosi tähän artiklaan 9.5.1986 komissiolle esittämissään huomautuksissa, mutta komissio ei tarkastellut kyseistä artiklaa kanteen kohteena olevassa päätöksessä.
- 12 Asiaa koskevia tosiseikkoja, menettelyn kulkua sekä asianosaisten perusteita ja väitteitä koskevat tarkemmat tiedot ilmenevät suullista käsittelyä varten laaditusta kertomuksesta. Oikeudenkäyntiasiakirjojen näitä osia käsitellään jäljempänä ainoastaan, jos se on tarpeen yhteisöjen tuomioistuimen perustelujen selvittämiseksi.

Kanteen tutkittavaksi ottaminen

- 13 Komissio katsoo, ettei kannetta voida ottaa tutkittavaksi, sillä yhtäkään esitettyä kanneperustetta ei voida ottaa tutkittavaksi. Komission mukaan ainoat perusteet, joihin voitaisiin vedota asetuksessa N:o 2641/84 valituksen tekijälle annetun oikeussuojan perusteella, olisivat perusteet siitä, ettei menettelyllisiä takeita ole otettu huomioon, että yhteisön oikeuden tiettyjä säännöksiä ja määräyksiä on selkeästi rikottu tai että komissio on törkeästi käyttänyt väärin harkintavaltaa, minkä vaikutuksesta kyseisessä asetuksessa annetut menettelylliset takeet ovat menettäneet merkityksensä.
- 14 Komission mukaan valituksen tekijällä ei ole oikeutta esittää perusteita komission päätöstä vastaan, sillä komission toimivalta yhteisön edun määrittämisessä on kahdessa edellä esitettyssä vaiheessa laajan harkintavallan käyttöä sekä tuomioistuimen valvontaan kuulumattomien poliittisten seikkojen huomioon ottamista. Valituksen tekijä ei näin ollen voisi koskaan nostaa kannetta menettelyn päättävää, lopullista tointa vastaan vedoten yhteisön etuja koskeviin perusteisiin. Näin ollen se ei myöskään, komission mukaan, voi kiistää komission asian käsittelyssä esittämiä muita seikkoja.
- 15 Tältä osin on tarkennettava, ettei kanteen kohteena olevassa päätöksessä ole arviota yhteisön edusta aloittaa kyseinen menettely eikä edes kyseisestä kauppatastavasta yhteisön tuotannolle aiheutuneesta vahingosta tai sitä uhkaavasta vahingosta. Kanteen kohteena olevassa päätöksessä todetaan ainoastaan, että eriytettyjen maksujen käyttö ei ole GATT-sopimuksen vastaista.

- 16 Koska tämä oikeudellinen luonnehdinta on esitetty ennen arviota yhteisön edusta ja siitä riippumatta, sitä on tarkasteltava itsenäisesti. Tässä ei näin ollen ole kysymys siitä, kuuluuko komission arvio yhteisön edusta tuomioistuinten valvontaan vai ei.
- 17 Näin ollen tämä oikeudenkäyntiväite on hylättävä.
- 18 Tämän jälkeen komissio katsoo, että kun komission päätös koskee, kuten tässä tapauksessa, GATT-sopimuksen määräysten tulkintaa, valituksen tekijällä ei ole oikeutta esittää perusteita, joissa asetetaan kyseenalaiseksi kyseinen tulkinta, sillä komission käsitteelle "laiton kauppatapa" ja kansainvälisen oikeuden säännöille, erityisesti GATT-sopimuksen säännöille asetuksessa N:o 2641/84 antama tulkinta on yhteisöjen tuomioistuimen valvontavaltaan kuuluva seikka ainoastaan, jos näiden sääntöjen rikkomisella tai vääriin soveltamisella rikottaisiin yhteisön oikeuden säännöksiä ja määräyksiä, joilla annetaan suoraan ja erikseen oikeuksia yksityisille oikeussubjekteille. GATT-sopimuksen määräykset eivät kuitenkaan sellaisenaan ole riittävän selkeitä antamaan tällaisia oikeuksia yksityisille oikeussubjekteille.
- 19 Tältä osin on muistettava, että yhteisöjen tuomioistuin on useaan otteeseen lausunut, ettei GATT-sopimuksen eri määräykset eivät ole luonteeltaan sellaisia, että yksityisillä olisi Euroopan yhteisöissä oikeus vedota niihin tuomioistuimessa (yhdistetyt asiat 21-24/72, International Fruit Co., tuomio 12.12.1972, Kok. 1972, s. 1219; asia 9/73, Schlüter, tuomio 24.10.1973, Kok. 1973, s. 1135; asia 266/81, SIOT, tuomio 16.3.1983, Kok. 1983, s. 731; yhdistetyt asiat 267-269/81, SPI ja SAMI, tuomio 16.3.1983, Kok. 1983, s. 801). Tästä oikeuskäytännöstä ei kuitenkaan voida päätellä, että oikeussubjektit eivät voi vedota yhteisöjen tuomioistuimessa GATT-sopimukseen saadakseen ratkaisun siitä, onko asetuksen N:o 2641/84 3 artiklan nojalla tehdyssä valituksessa esiin tuotua käyttäytymistä pidettävä kyseisessä asetuksessa tarkoitettuna laittomana kauppatapana. GATT-sopimuksen määräykset ovat nimittäin kansainvälisen oikeuden sääntöjä, joihin kyseisen asetuksen 2 artiklan 1 kohdassa viitataan, ja tämä tulkinta vahvistetaan asetuksen johdanto-osan toisessa perustelukappaleessa luettuna yhdessä neljännen perustelukappaleen kanssa.
- 20 On todettava myös, että yhteisöjen tuomioistuin on perustellusti todennut edellä mainituissa, 12.12.1972 annetussa tuomiossa International Fruit Co., 24.10.1973 annetussa tuomiossa Schlüter ja 16.3.1983 annetussa tuomiossa SPI ja SAMI, että GATT-sopimukselle tyypillistä on sen määräysten suuri joustavuus. Erityisesti tämä pätee poikkeusmahdollisuuksiin, poikkeuksellisis-

sa vaikeuksissa toteutettaviin toimenpiteisiin sekä sopimuspuolten välisten riitojen ratkaisemiseen. Yhteisöjen tuomioistuin voi kuitenkin edellä esitetystä huolimatta tulkita ja soveltaa GATT-sopimuksen määräyksiä tiettyyn tapaukseen tarkastellakseen, onko tiettyjä kauppatapoja pidettävä yhteensoveltumattomina näiden määräyksiä kanssa. GATT-sopimuksen määräyksillä on oma sisältönsä, jota on täsmennettävä tulkinnan avulla, jotta määräyksiä voitaisiin soveltaa yksittäistapauksiin.

- 21 Vaikka GATT-sopimuksen 23 artiklassa määrätään erityisestä riitojen ratkaisemismenettelystä sopimuspuolten kesken, ei siinä kuitenkaan suljeta pois yhteisöjen tuomioistuimen tulkintaa koskevaa toimivaltaa. Yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut 26.10.1982 antamassaan tuomiossa (asia 104/81, Kupferberg, Kok. 1982, s. 3641) vapaakauppasopimuksissa perustetuista sekakomiteoista, joiden tehtävänä on vastata sopimusten hallinnosta ja moitteettomasta täyttämisestä, että vaikka sopimuspuolet ovat luoneet erityisen institutionaalisen järjestelmän sopimuksen täyttämistä koskevia keskinäisiä kuulemisia ja neuvotteluja varten, tämän perusteella ei vielä voida päätellä, että tuomioistuimet eivät voisi millään tavoin soveltaa tätä sopimusta.
- 22 Näin ollen koska asetuksessa N:o 2641/84 annetaan toimijoille, joita asia koskee, oikeus vedota komissiolle toimittamassaan valituksessa GATT-sopimukseen sellaisten kauppatapojen laittomuuden osoittamiseksi, joista niille on aiheutunut vahinkoa, näillä samoilla toimijoilla on oikeus saattaa asia yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi, jotta tämä valvoisi sopimuksen määräysten soveltamisesta tehdyn komission päätöksen laillisuutta.
- 23 Edellä esitetty huomioon ottaen komission esittämä väite siitä, ettei kannetta voida ottaa tutkittavaksi, on hylättävä.

Pääasia

- 24 Kantaja esittää pääasian osalta perusteita, jotka koskevat riidanalaisen kauppatapojen yhteensoveltumattomuutta GATT-sopimuksen tiettyjen määräysten kanssa.

GATT-sopimuksen 3 artikla

- 25 Kantaja katsoo, että eriytettyjen maksujen käyttö on GATT-sopimuksen 3 artiklan vastainen.
- 26 GATT-sopimuksen 3 artiklan 1 pykälässä määrätään, että ”sopimuspuolet myöntävät, että sisäisiä veroja ja muita sisäisiä maksuja, sekä lakeja, säädöksiä ja vaatimuksia, jotka koskevat tuotteiden sisäistä kauppaa, kaupaksi tarjoamista, ostoa, kuljetusta, jakelua tai käyttöä samoin kuin sisäisiä kvantitatiivisia määräyksiä, jotka esittävät määriä tai suhteita koskevia vaatimuksia näiden tuotteiden sekoituksen, valmistustavan tai käytön suhteen, ei saa soveltaa maahantuotuihin eikä kotimaisiin tuotteisiin tavalla, joka merkitsisi kotimaisten tuotteiden suojaamista”.
- 27 On todettava, että edellä esitetyssä määräyksessä tarkoitetaan ainoastaan veroja ja maksuja sekä sisäistä kauppaa koskevia määräyksiä, joilla on suojaava luonne. Näin ollen Argentiinan moititut maksut, jotka koskevat yksinomaan vientituotteita, eivät kuulu tämän määräyksen soveltamisalaan.
- 28 Kantaja katsoo kuitenkin, että GATT-sopimuksen 3 artiklassa on tarkoitus poistaa maahantuotujen tuotteiden kaikenlainen, sisäisillä veroilla toteutettu syrjintä sekä välttää sitä, että eriytettyjen vientimaksujen järjestelmällä toteutettu kotimaisten tuotteiden käsiteltävänä olevan tapauksen kaltainen suojeleminen vahingoittaa sen kolmannen maan tuotantoa, jonne näitä tuotteita viedään.
- 29 Väitettä ei voida hyväksyä. GATT-sopimuksen 3 artiklan tarkoituksena on estää tuontituotteiden kaikenlainen syrjintä kotimaisiin tuotteisiin nähden sisäisten verojen ja säännösten avulla, eikä sitä näin ollen voida soveltaa käsiteltävänä olevan tapauksen kaltaisessa tapauksessa, jossa on kysymys eriytettyjen vientimaksujen järjestelmästä, joka koskee ainoastaan kotimaisia tuotteita.
- 30 Näin ollen kantajan esittämä GATT-sopimuksen 3 artiklan rikkomista koskeva peruste on hylättävä.

GATT-sopimuksen 11 artikla

- 31 GATT-sopimuksen 11 artiklan 1 pykälän mukaan ”mikään osapuoli ei saa määrätä eikä ylläpitää tullien, verojen tai muiden sellaisten maksujen lisäksi mitään kieltoja tai rajoituksia, jotka toimeenpannaan kiintiöiden, tuonti- tai

vientilisenssien tai muiden toimenpiteiden muodossa, kun on kyseessä jonkin tuotteen tuonti jonkin toisen sopimuspuolen alueelta tai sellaisen alueelle tarkoitettu vienti tai vientiä varten tapahtuva myynti”.

- 32 Kantajan mukaan eriytettyjen maksujen järjestelmän tietyt osat, erityisesti keinotekoisien viitehintojen vahvistaminen vientiin tarkoitettuja soijatuotteita koskevien eriytettyjen maksujen laskemisperustaksi, ovat itsenäisiä suhteessa sellaisiin maksuihin, jotka eivät kuulu GATT-sopimuksen 11 artiklassa asetetun kiellon soveltamisalaan ja jotka ovat määrällistä rajoitusta vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä. Ne olisivat näin ollen kyseisen artiklan vastaisia, sillä kun 11 artiklassa viitataan rajoituksiin, ”jotka toimeenpannaan – – muiden toimenpiteiden muodossa”, siinä ei korosteta muotoa vaan kyseisten toimenpiteiden oikeusvaikutuksia.
- 33 Tältä osin on huomattava, että kuten GATT-sopimuksen 11 artiklan 1 pykälän sanamuodosta seuraa, GATT-sopimuksen soveltamisalasta suljetaan pois muun ohella veroista ja maksuista aiheutuvat rajoitukset, mitä kantaja ei ole kiistänyt. Käsiteltävänä olevassa tapauksessa moititut toimenpiteet ovat kuitenkin vientimaksuja, joiden luonne ei, toisin kuin kantaja väittää, muutu sen johdosta, että ne on mahdollisesti laskettu keinotekoisesti.
- 34 Näin ollen edellä esitetty peruste on hylättävä.

GATT-sopimuksen 20 artikla

- 35 GATT-sopimuksen 20 artiklassa määrätään, että sopimuspuolet voivat toteuttaa GATT-sopimuksesta poikkeavia toimenpiteitä sillä ehdolla, että tällaisia toimenpiteitä ei käytetä tavalla, joka tekisi niistä välikappaleen mielivaltaisen ja epäoikeutetun diskriminoinnin käytölle sellaisiin maihin nähden, joissa vallitsee samanlaiset olosuhteet tai joka merkitsisi kansainvälisen kaupan naamioitua rajoittamista. Sallittujen poikkeavien toimenpiteiden joukkoon kuuluvat sellaiset toimenpiteet,

”i) jotka sisältävät kotimaisten aineiden vientirajoituksia, jotka ovat välttämättömiä, jotta turvattaisiin tarpeelliset määrät tällaisia raaka-aineita kotimaisen jalostusteollisuuden käyttöön aikana, jolloin sellaisten aineiden kotimaisia hintoja pidetään hallituksen vakaannuttamisohjelman mukaisesti alapuolella maailmanmarkkinoilla vallitsevia hintoja; kuitenkin edellytetään, että sellaiset rajoitukset eivät lisää sen kotimaisen teollisuuden tuotteiden vientiä tai niille suotua suojaa ja etteivät ne

poikkea tämän sopimuksen diskriminoinnin välttämistä koskevista määräyksistä”.

36 Kantajan mukaan kyseisestä määräyksestä johtuu yleinen kielto toteuttaa toimenpiteitä, joissa on vientirajoituksia, joilla suojellaan kyseistä kansallista teollisuutta siinä tapauksessa, ettei poikkeusta koskevia edellytyksiä ole täytetty.

37 Tältä osin on todettava ainoastaan, että GATT-sopimuksen 20 artiklan i alakohdassa otetaan käyttöön poikkeus, joka koskee GATT-sopimuksen muista määräyksistä johtuvia kieltoja. Näin ollen siinä edellytetään muussa määräyksessä asetettua kieltoa, jota koskeva poikkeus siinä otetaan käyttöön. Näin ollen kyseisestä artiklasta ei voida päätellä itsenäisen yleisen kiellon olemassaoloa.

38 Näin ollen tämäkin peruste on hylättävä.

GATT-sopimuksen 23 artikla

39 GATT-sopimuksen 23 artiklan 1 pykälän sanamuoto on seuraava:

”Jos jokin sopimuspuoli on sitä mieltä, että jokin sille tämän sopimuksen mukaan välillisesti tai välittömästi kuuluva etu on tehty mitättömäksi tai että sitä on vahingoitettu tai että tämän sopimuksen jonkin päämäärän saavuttaminen estyy

- a) jonkin toisen sopimuspuolen tämän sopimuksen mukaisten velvoitustensa täyttämättä jättämisestä tai
- b) jonkin toisen sopimuspuolen soveltaman toimenpiteen johdosta, olkoonpa se sitten sopusoinnussa tai ristiriidassa tämän sopimuksen säästösten kanssa, tai
- c) jostakin muusta tilanteesta johtuvasta syystä,

niin tämä sopimuspuoli saa, jotta asia tulisi tyydyttävällä tavalla järjestetyksi, tehdä kirjallisia esityksiä tai ehdotuksia toiselle sopimuspuolelle tai toisille sopimuspuolille, joita se katsoo asian koskevan. Jokaisen sopimuspuolen, jonka puoleen täten käännytään, tulee kiinnittää myötämielisiä huomiota sille tehtyihin esityksiin tai ehdotuksiin.”

- 40 Saman artiklan 2 pykälässä perustetaan menettely, jota noudatetaan ”jollei mihinkään tyydyttäviin järjestelyihin ole asianomaisten sopimuspuolten kesken päästy kohtuullisen ajan kuluessa ja jos vaikeus on tämän artiklan pykälässä 1 (c) esitetyn luonteinen”.
- 41 Kantaja esittää koko joukon väitteitä, jotka perustuvat ajatukseen, että näissä määräyksissä kielletään kaikenlainen käytös, jolla mitätöidään tai vaarannetaan sopimuksesta tai sen tavoitteista johtuva etu. Kantaja katsoo, että tässä tapauksessa on vahingoitettu GATT-sopimuksesta johtuvaa etua, koska eriytettyjen maksujen käyttö on ristiriidassa tiettyjen GATT-sopimuksesta johtuvien velvoitteiden kanssa (23 artiklan 1 pykälän a alakohta) tai koska niiden käytöllä loukataan yhteisön perusteltua luottamusta (23 artiklan 1 pykälän b ja c alakohta).
- 42 Tältä osin on todettava ainoastaan, että GATT-sopimuksen 23 artiklassa sellaisenaan ei ole erityistä perussääntöä, jonka rikkominen olisi osoitus laittomasta kauppataivasta. Kyseisen artiklan tavoitteena on yksinkertaisesti määrätä menettelystä, jota sopimuspuoli voi noudattaa GATT-sopimuksen osalta, jos toisen sopimuspuolen käyttäytyminen mitätöi tai vaarantaa sille GATT-sopimuksesta johtuvan oikeuden, siinäkin tapauksessa, että kyseinen käyttäytyminen ei ole GATT-sopimuksen vastaista.
- 43 Näin ollen edellä esitetty peruste on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

- 44 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaisesti asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Saman artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan kuitenkin, jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi, yhteisöjen tuomioistuin voi määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken tai määrätä, että kukin vastaa omista kuluistaan. Koska komissio on hävinnyt kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä vastaan esittämissä perusteissaan, on kukin asianosainen määrättävä vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) Kanne hylätään.**
- 2) Kukin asianosainen vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Due	Koopmans	Joliet	O'Higgins	Grévisse
Mancini	Kakouris	Schockweiler		
Moitinho de Almeida	Rodríguez Iglesias	Díez de Velasco		

Julistettiin Luxemburgissa 22 päivänä kesäkuuta 1989.

J.-G. Giraud
kirjaaja

O. Due
presidentti